

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav germánských studií
Oddělení nederlandistiky

POSUDEK VEDOUCÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE V OBORU
NIZOZEMSKÝ JAZYK A LITERATURA

Autorka práce: Barbora Genserová
Název práce: *Eenvoudige taal. Principy jednoduchého jazyka v nizozemštině ve srovnání s němčinou a češtinou.*
Rok odevzdání: 2022
Vedoucí práce: Mgr. Martina Vokáčová
Oponentka: Mgr. Iva Rezková, Ph.D.

Barbora Genserová si pro svou bakalářskou práci vybrala velmi aplikované téma. Rozhodla se zabývat *eenvoudige taal* – texty v jednoduchém jazyce, které jsou v nizozemskojazyčné oblasti běžnou součástí komunikace státu s občany, a srovnat je nejen s texty v jednoduché češtině, které za sebou takovou tradici nemají, ale vzhledem ke svému multidisciplinárnímu studijnímu zaměření také s texty německými, v tzv. *Leichte Sprache*. Moje počáteční obavy, že se jedná o příliš široký záběr a srovnání tří jazyků bude na jednu bakalářskou práci příliš, se nenaplnily a předkládaná práce představuje ucelenou a čtivou analýzu, která koherentně sleduje dvě hypotézy. První se týká srovnání zjednodušeného a nezjednodušeného jazyka a ověřuje, zda jsou texty v jednoduchém jazyce skutečně (kvantifikovatelně) jednodušší než jejich standardní protějšky, a to z hlediska čitelnosti (*readability*), lexikální bohatosti a vybraných morfologických a syntaktických rysů. Druhá směřuje ke srovnání mezijazykovému a předpokládá, že texty v jednoduché češtině budou z právě uvedených hledisek z důvodu chybějící tradice v užívání jednoduchého jazyka složitější než jednoduché texty v nizozemštině a němčině.

K ověření těchto hypotéz zvolila autorka podle mého názoru vhodný materiál i postup. Korpus sestavený z textů komunikujících v obou formách protipandemická opatření je dobrou volbou jednak proto, že umožňuje lingvistickým výzkumem přispět k aktuálně řešeným společenským otázkám, jednak proto, že pro účely bakalářské práce nabízí dobře

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Ústav germánských studií
Oddělení nederlandistiky

ohraničený vzorek, který se nemusí potýkat s problematikou reprezentativnosti a přílišné tematické odlišnosti při mezijazykovém srovnání.

Hlavní slabinu práce vidím v tom, že je příliš popisná. Týká se to jak teoretické, jak empirické části. Autorka sice spolehlivě ovládá práci s korpusem a korpusovými nástroji, pomocí kterých dochází k zajímavým výsledkům, jejich interpretace je ovšem poměrně úsporná a byla bych ráda, kdyby ji autorka rozvedla u obhajoby. Teoretická část pojednává o jednoduchém jazyce, srozumitelnosti textů a jazykových politikách sice přehledně, zasloužila by si ale více podložit odbornou literaturou a doprovodit analytičtější komentářem.

Po formální stránce je text zpracován nadprůměrně a nemám k němu závažnější výhrady. Výběrem několik drobností: odsazení odstavce slouží ke grafickému oddělení od předchozího, první odstavec kapitoly/oddílu nebo odstavec následující po odrážkovém výčtu se proto zpravidla neodsazuje; ne vždy jsou vhodně umístěny odkazy k poznámce pro čarou; tabulka by neměla začínat na jiné stránce, než končí.

Veškeré výhrady ústící ve většinu níže položených otázek nicméně nemohou převážit skutečnost, že se jedná o dobře promyšlenou a provedenou práci. Je znát, že autorka má s psaním odborného textu zkušenost. Chtěla bych proto explicitně ocenit také to, že i přesto se mnou jednotlivé části pravidelně konzultovala, a i když by se psaní závěrečné práce jistě dalo věnovat více času, v tom, který byl k dispozici, postupovala příkladným způsobem.

Celkově bakalářská práce Barbory Genserové jednoznačně splňuje požadavky kladené na bakalářské práce, s potěšením ji doporučuji k obhajobě a dle jejího průběhu ji navrhuju hodnotit známkou **velmi dobře** či **výborně**.

Byla bych také ráda, kdyby výsledky analýzy nezanikly v propadlišti repozitáře závěrečných prací – aby autorčina zjištění skutečně mohla být užitečná pro „budoucí, systematictější tvorbu textů v jednoduché češtině“, navrhuju je v podobě o něco rozvinutější analýzy dovést k publikaci.

Ústav germánských studií
Oddělení nederlandistiky

Otázky k obhajobě:

1. Autorka pro měření čitelnosti českého textu používá Mistríkův vzorec, zároveň ovšem cituje ze studie Šlerky a Smolíka (2010), ze které vyplývá, že v porovnání s ostatními vzorci použitými k analýze českých textů je právě Mistríkův v několika případech nejméně citlivý a ostatními nejméně koreluje. Proč si vybrala právě tento a proč je, jak stojí na s. 31, „pro češtinu zásadní“?
2. V diskuzi výsledků se objevuje v zásadě jediná interpretace, a to následující: „Možné vysvětlení pro srovnatelná skóre čitelnosti obou korpusů je snaha nizozemské a belgické státní správy o srozumitelnou komunikaci pro všechny skupiny obyvatelstva, zohledněná i při tvorbě textů ve standardní nizozemštině“. Mohla by ji autorka rozvinout či něčím podložit?
3. Jak si autorka vysvětluje, že texty v Leichte Sprache dosahují úrovně poměrně složité čitelnosti?
4. Druhá hypotéza byla na základě skóre čitelnosti vyvrácena, jak lze vysvětlit to? A je možné ke stejnému závěru, tedy že nejsrozumitelnější jsou texty v jednoduché češtině, dojít i na základě ostatních sledovaných kritérií?
5. Z čeho vychází konstatování na s. 64, že „[m]ezi českými korpusy jsou rozdíly nejvýraznější [...]“?
6. Jakou roli mohou ve výsledcích hrát strukturní odlišnosti mezi jazyky?
7. Jaká jsou specifika zvolených dat? Jak by se výsledky mohly lišit, pokud by byl analyzován reprezentativní a vyvážený korpus?

V Praze dne 1. září 2022
Mgr. Martina Vokáčová